

živo priporočamo obojno delo rojakom našim in želimo, da bi se pele te pesmi povsod, kjer Bogu pesmi poje jezik slovenski.

— V Mengeš pride za fajmoštra gosp. Fr. Fik, zdaj fajmošter pri M. D. v Rojah na Koroškem. Ta župnija se oddaja žlahti ustanovitelja.

— V pondeljek so zaprli kasirja K—do cesarske glavne kase, ki je polagoma okradel cesarsko blagajnico za več kot 11.000 gold. Kakošno pač je bilo tu nadzorstvo, ker so neki v celih šopkih, ki so imeli bankovci biti, našli le prazen papir in namesti šestice cele žakljčke krajcarjev?!

— „Triglav“ — sila nam potrebni nemški časnik — naznanja, da prihodnje leto bode izhajal dvakrat na teden. Kdor je res rodoljub in nemške časnike bere, naj se naroči na-nj, da tudi v nemškem jeziku imamo zagovornika narodnih naših pravic.

Ker tudi najviša c. k. dunajska sodnija ni vslišala pritožbe lastnika in vrednika Triglavovega gosp. Grasseli-a, ima, zaradi sestavka: „naši nemški liberalci“ obsojen, za 5 tednov 3. januarja v zapor iti.

— (Še ne zadnja beseda!) Ker mi nikakor ni mogoče dospeti do one olikanosti nemške kulture, s katero me je počastil „Tagblatt“ v 104. listu in ktera se popolnoma sklada z jezikovanjem hlapčonskim, zato le to očitno gosp. Dežmanu obljubim, da mu bodem pri vsaki priliki, kakor dozda, očitil nevednost njegovo v mojem poslu in da me nikakor ni volja, da bi se po nemškutarskih kulturonoscih dal — da govorim v Tagblattovem jeziku — „na tla pogaziti.“

Sollmajer.

— (Poberki iz „Tagblatta.“) „Tagblattu“ ni bilo po godu, da so poslednje „Novice“ povedale, kar so izvedele o hlimbi nekterih zaradi nemile smrti Kosove. Dobro vemo, da se take „prikazni“ ne slišijo rade; al dolžnost nam je, da jih povemo — na znamenje tistim, ki za pravično narodno stvar, za katero je vseskozi pogumno stal tudi nepozabljivi naš prošt, nimajo družih besed kot „ultra“, „klerikal“, „fevdal“ in sto družih psovek! Da se je „Tagblatt“ nepozvan o naši opazki oglasil, spominja nas znanega pregovora, da „zavcili...“ V 107. listu, kjer „Novicam“ pripisuje „Tagbl.“ „Oberleitung“ Wolfovega slovnika, o kateri „Novice“ same nič ne vedo, ker ranjki knezoškof Wolf so bili sami mož za to, da so v svojih rokah držali vodstvo slovnikovo, g. Čigale pa tudi ves mož za to, da mu je bil vrednik in pisatelj, imenuje celó gosp. prof. Lesarja „Programmrecensenten der Novice“! Pa saj eno manj ali več narobe povedati ne briga patronov „Tagblattovih“ celó nič. Hvala Bogu, da „Novice“, ki pretresajo programe iz vseh krajev, niso vezane na tako tesno koterijo pisateljev, kakor je to znano o „Tagblatt-u“, ki če kakih 4—5 glav šteje, lahko reče: „und sieh', es fehlt kein theueres Haupt“! — Konečno se morajo „Novice“ še očitno spovedati, da unidan, po „Tagblattu“ zapeljane, so se zlagale, ker so mu verjele, da minister Berger nima otrok. Iz Dunaja se nam naznanja, da jih ima, in da zato tudi noben dunajski časnik ni dementiral one novice, zaradi ktere v „Tagblattu“ „entbrannte Carl's gift'ger Groll.“ Tako pa je „Tagblatt“ kriv, da se še drugi zlažejo. Bog mu odpusti njegove grehe!

— (Naznanilo in vabilo.) 26. dne t. m. (na dan sv. Štefana) je občni zbor narodne čitalnice. Po predsednikovem govoru je program občenega zbora ta-le: Sporočilo tajnikovo, sporočilo blagajnikovo, predlogi posamesnih udov, volitev predsednika, blagajnika in odbornikov. — Začetek zbora ob 11. uri. Vsi častiti družbeniki se vljudno vabijo v zbor.

Odbor čitalničin.

— (Dramatično društvo) napravi v soboto 26. dne t. m. v čitalnični dvorani gledališčno predstavo, ktera se bo začela ob 7. uri zvečer in h kateri vljudno vabi družbenike narodnih društev, pa tudi druge prijatelje narodne dramatike, ki niso udje, odbor.

— Čitalnica napravi zadnji dan tega leta, to je, na večer sv. Silvestra veliko veselico, in vabi v ta namen vse častite ude čitalnice, Sokola in dramatičnega društva. Program tej posebni zabavi je: I. **Kralj Vondra**, šaljiva opera od Josipa Illnera v 3 djanjih. *Osebe*: Vondra XXVI., kralj vseh Tarokanov itd.; Cimfrlina, njegova ljubeznjiva in precartana princezinja itd.; Eldorado, žlahtnič na kraljevem dvoru itd.; Hassan, kraljev general-inšpektor itd.; Pakan, prvi dvorni klavec itd.; knez Arnešt Sebastian Krišpin Čavalari de los Parados, kraljev poverjenik itd.; en helebardir; zbor in sicer: a) vojvoda Jakob Antonin Zamazalski; b) kurfiršt Pankrac Tatranski; c) grof Serapion Damasus Banda; d) marquis Koloman Etienne St. Ventrebleu; e) lord Žorž Viljem Hostingsham; f) grof Severin Balzannin Viktorin Saturn Bačkorovič; g) baron Alfons Kristijan Kolofoti; h) vitez Bruno Šobovič iz Požamhovega. Mnogo družih plemenitašev, sluge, cel regiment kraljeve garde, ljudstvo, publikum in narod. Godí se v Gradaščaniji. — II. Loterija. III. Gdje stanak moj? Čveterospev Lisinskoga. IV. Pochod, zbor Blodnika. V. Brenčelj. VI. Godba. VII. Radostno potovanje, zbor. VIII. Konečna deklamacija. — Začetek ob 7. uri zvečer, konec ob polnoči. — Vstopnice se dobivajo 29., 30. in 31. dne t. m. vsaki popoldan od 2. do 4. ure v čitalnici. Opominja se, da ta veselica je samo za ude gori imenovanih društev, in tudi vsak teh si mora oskrbeti vstopnico.

Očitna zahvala.

Žena Jera Jelenčeva, obdarovana s trojčki, se vsa vesela ponižno zahvaljuje za prejete darove: od prečastitega c. k. deželnega predsednika gosp. pl. Konrada Eybesfeldskega 10 gld., od neimenovane dobrotnice 2 gold., po gosp. Vazu Petričiču 11 gold. Vredništvo.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. V saboto je nehal državni zbor in zbornica poslancev praznuje do 15. januarja. Pred razhodom je volila odbornike v odbor za prenapredbo zemljišnih davkov; g. dr. Tomanu je obveljalo, da tudi kranjska dežela ima svojega zastopnika v tem odboru in sicer g. Svetca; Primorci imajo g. Črneto, Štajarci g. Plankensteiner-a, Korošci g. dr. Mertliča, Dalmatinci škofa Knezevića itd. Brez vse debate je zbornica dovolila, da vlada sme davke pobirati prve kvatre prihodnjega leta po dozdanji meri. — Z veliko večino glasov je zbornica odbila zahtevanje tirolske deželne sodnije, da bi poslanca prof. Greuter-a, ki je zaradi nekega govora v zboru kat. društva tožen razžaljenja Njih Veličanstva in kaljenja miru, smela za čas državnega zbora v preiskavo vzeti. — Dunajski časniki skor brez izjeme vsi, so ob obletnici decemberske ustave (21. dec.) zeló potrli. „N. Wiener Tagblatt“ toži, da je ustava pretesna, da bi vse narode avstrijske enako zadovoljne v svoje naročje vzela, in da bo treba jo razširiti; drugi pa tožijo, da je v mnogih točkah še mrtvo pismo. „Sprava z vsemi narodi!“ to je tudi naš vedni klic. — Pariški list „L' Epoue“ prinaša dopis iz Dunaja, v katerem se pripoveduje, da je ravnatelj česke namestnije general Koller pisal državnemu vojnemu ministru Kuhnu, da mu je nemogoče voditi namestništvo, če se ne naredi v kratkem sprava

s Čehi. Vojni državni minister je potem poročal cesarju, kateri je ministru Taaffu in Giskri dal povelje, naj se požurita s spravo; ker se vendar to ne dá dognati, nadjati se je, da dr. Giskra v kratkem stopi iz ministerstva.

— Skupni državni proračun, ki ste ga delegaciji za 1869. leto sklenili, je ta-le:

Za redne ali navadne potrebe:
skupno ministerstvo vnanjih zadev 4 mil. in 81.959 gld.
skupno vojno ministerstvo:

a) armada na kopnem (suhem)	69 „	777.692 „
b) vojno mornarstvo	7 „	461.132 „
skupno denarstveno ministerstvo	1 „	686.257 „
skupna računsko protipazba	— „	101.950 „

Skupaj 83 mil. in 108.589 gld.
Ako se odbijejo dohodki iz colnine 7 „ 927.000 „
se bode za redne skupne potrebe

potrebovalo 75 „ 181.589 „
Od tega pride plačila na neogerske dežele 52 milijonov in 627.398 gold.

Za nenavadne ali izvanredne potrebe:
Skupno ministerstvo vnanjih zadev 101.481 gld.
skupno vojno ministerstvo:

a) armada	4 mil.	739.681 „
b) vojno mornarstvo	1 „	289.028 „
skupno denarstveno ministerstvo	—	13.830 „

Skupaj 6 mil. 144.020 gld.
Od tega pride plačila na neogerske dežele 4 milijone in 300.814 gold. — Dosti ga je!

— Najvažnejša politična novica danes pa je ta, da razpor med turško in grško vlado je zdaj gotov, kajti grška je zavrgla vse, kar turška od nje zahteva. In že se 30.000 Turkov pod poveljstvom Omer paše pomika proti grški meji. Ruska vlada želi, naj se vse vlade, ki so 1856. leta vzele Grško v svoje varstvo, snidejo v zbor in posveto, kaj da je storiti. Iz Trsta se piše, da so 20. dne t. m. avstrijske vojne ladije po morji odrinile, — kam, se še ne vé. Vojska med turško in grško vlado je tedaj pred durmi, — kaj pa bode iz te, ne vé danes nobena živa duša.

Iz Trsta. — Pod nadpisom „Laibacher Tagblatt“, „Augsb. Allg. Zeit.“ in „tržaška okolica“ je prinesel „Primorec“ v 23. listu oni sestavek prestavljen, s katerim je „Tagblatt“ zasramoval celo okolico. Temu dodaja „Primorec“ sledeče besede, ktere kažejo, da „Tagblatovce“ tudi pri nas tako poznamo kakor Vi v Ljubljani: „Vam, vrli okoličanje, predstavili smo ta sestavek zato, da bolj spoznate svoje sovražnike; razlagati ga Vam nej treba, ker sami vidite, da je v njem skoraj toliko grdih laži, kolikor hinavskih besedi. Vsakdo, če tržaško okolico le površno pozna in ima le nekoliko poštenja še v sebi, mora se z nevoljo obrniti od tako gnjusne hinavščine. „Tagblattu“ bi na srcu bila tržaške okolice blagost! Kaj še! „Tagblatt“ še srca nima. Da bi mogel, v žlici vode bi vtopil vso slovensko okolico zato, ker je slovenska in se noče dati polasčiti ali ponemčiti.“ „Primorec“ se konečno čudi, da vladni tržaški časnik „Osserv. Triestino“ svojo zadovoljnost kaže s tako gnjusnim psovanjem! Nam pa je zdaj čedalje jasnejše, da „Tagblatt“ ni zastoj tako dober kup. — Ko „Primorec“ še naznanja, kako pošteno je nemška „Augsburgerica“ popisala homatije tržaške, končava svoj spis s temi besedami: „Vidite, okoličani, kak razloček je med gnjilimi nemškutarji in pravimi Nemci. Največi naši sovražniki so naši odpadniki, nikoli pa ne narodi sami. Vsak narod je pošten in častí vreden,

le njegovi izmečki so iz pekla poslani hudiči, ki ljudstva obsedajo.“ — Dalje piše „Primorec“, da rogoviljenje v Trstu se zopet pričinja. Vzlasti v Mauronerjevem gledišču, kjer so jahači, pripetilo se je marsikaj, kar nič kaj ne obeta, da se v Trst kmalu povrne red. Sovraštvo zoper Slované se pri vsakej priliki razodeva. V tem gledišču so oblekli vohuna, kakor Čiča, in množica je začela kričati: Fuora ščavo! Duhovnikom se ne godí bolje: Abbasso Papa! abbasso preti! je kričala preteklo nedeljo množica. Prišlo je une dni celó do tega, da je gosposka gledišče zaprla. — Sodniška glavna obravnava zaradi dogodeb meseca julija ima biti ta mesec. Nadjamo se, da ovrže vse, kar je o tej stvari poročalo mestno starešinstvo. — Čitalnica v Skednji v tržaški okolici se je 13. dne t. m. ustanovila. V odbor so bili izvoljeni: g. Fr. Cegnar za prvosednika z vsemi glasovi; potem gg. Janez Sancin, Matija Suman, Janez Nemec, Lovre Godina (dež. poslanec), Vincenti Sancin in Andrej Sancin, vsi malo da ne z vsemi glasovi. To je tedaj šesta čitalnica v tržaški okolici; vse skupaj, ktere se prav vrlo vedejo, imajo krog 1200 udov.

Iz Dalmacije. — Po časnikih je počil nenadoma glas, da v Dalmaciji po vseh šolah ljudskih, realnih in latinskih ima v prihodnjih dveh letih vpeljati hrvaški jezik kot učni in tako laški zaplavbi primerne jeze postaviti. Pravilo se je, da se v Kotoru s to vpeljavo začne. Tudi v upravnih uradih se bode hrvaščina kot uradni jezik vpeljala in vsak uradnik bode zavezan, si hrvaščine v dveh letih naučiti, da bode narodnega jezika v besedi in pismu zmožen. Ravno to se misli tudi pri sodnijah storiti. Pravijo, da so ti sklepi sad popotovanja po deželi namestnika viteza Wagnerja. — Vredništvo „Novic“ je o tem govorilo z gospodom, ki je te dni potoval iz Dalmacije skozi Ljubljano in ki kot deželni poslanec dobro vé za vse dalmatinske šolske razmere; a on ni nič vedel od teh prememb, katerim se je tem več čudil, ker bi po takem bilo — mirabile dictu! — ministerstvo še več dalo kakor je zahteval deželni zbor, ki se je prav tiste mere držal kakor kranjski; zahteval je namreč za polovico naukov hrvaški, za polovico italijanski jezik.

Žitna cena

v Kranji 21. decembra 1868.

Vagán (Metzen): pšenice 5 fl. — turšice 3 fl. 10. — rži 3 fl. 60. — prosa 2 fl. 60. — ajde 2 fl. 50. — ovsa 1 fl. 86.

Žitna cena

v Ljubljani 19. decembra 1868.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 70 — banaške 5 fl. 20. — turšice 3 fl. 20. — soršice 3 fl. 60. — rži 3 fl. 20. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 40. — ajde 2 fl. 40. — ovsa 1 fl. 70 — Krompir 1 fl. 20.

Kursi na Dunaji 22. decembra.

5% metaliki 58 fl. 25 kr. Ažijo srebra 118 fl. 25 kr.
Narodno posojilo 64 fl. — kr. Cekini 5 fl. 49 kr.

Loterijne srečke:

V Gradcu } 16. decembra 1868: 62. 64. 86. 73. 90.
na Dunaji } 14. 51. 84. 7. 29.

Prihodnje srečkanje v Gradcu in na Dunaji 30. decembra.